

การจัดการทางการเงินของบริษัทประกันวินาศภัยในประเทศไทย

นายจิระพงษ์ พูลพัฒน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

แผนกวิชาการธนาคารและการเงิน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2522

000410

FINANCIAL MANAGEMENT OF NON-LIFE INSURANCE COMPANIES
IN THAILAND

Mr. Jirapong Poolpipatanan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy
Department of Banking and Finance
Graduate School
Chulalongkorn University

1979

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การจัดการทางการเงินของบริษัทประกันวินาศภัยในประเทศไทย

โดย นายจิระพงษ์ พูลพิพัฒน์

แผนกวิชา การธนาคารและการเงิน

อาจารย์ที่ปรึกษา นายสุชาย เขาว์วิศิษฐ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมาลี จิระมิตร

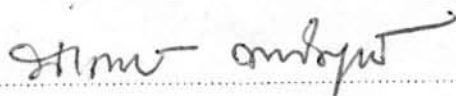
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

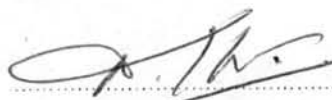
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประสิทธิ์ นูนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

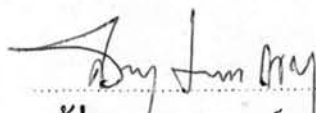
ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มาโนช พรทิพย์)

กรรมการ

(นายสุชาย เขาว์วิศิษฐ์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิวาฐ เทพหัสคินทร์ ณ อยุธยา)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมาลี จิระมิตร)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การจัดการทางการเงินของบริษัทประกันวินาศภัยในประเทศไทย
 ชื่อผู้ นายจิระพงษ์ พูลพิพัฒน์
 อาจารย์ที่ปรึกษา นายสุชาย เขาวัววิสิษฐ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมาลี จิระมิตร
 แผนกวิชา การธนาคารและการเงิน
 ปีการศึกษา 2521

บทกึ่งย่อ

การศึกษาเกี่ยวกับการจัดการทางการเงินของบริษัทประกันวินาศภัยในประเทศไทยนี้เป็นการศึกษาถึงลักษณะ, หลักเกณฑ์ ตลอดจนปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน นับตั้งแต่ลักษณะการดำเนินงานและโครงสร้างของบริษัท ปัญหาในการบริหารงานที่มีผลกระทบต่อภาพพจน์ของกิจการประกันภัย ศึกษาถึงแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุน, ต้นทุนของเงินทุน, การลงทุนและอัตราผลตอบแทนต่อการดำเนินงานของบริษัท ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคการลงทุนของบริษัทประกันวินาศภัยภายใต้ระเบียบและข้อบังคับตามกฎหมายของทางราชการว่าด้วยการลงทุนนั้น มีข้อบกพร่องหรือสิ่งที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงอย่างไรบ้าง

วิธีการดำเนินการค้นคว้า ได้ทำการศึกษาและค้นคว้าจากตำราการประกันวินาศภัย บทความในวารสารของสำนักงานประกันภัย ตลอดจนการสอบถามจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานประกันภัยและเจ้าหน้าที่ของบริษัทประกันวินาศภัย เพื่อจะได้ทราบถึงหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติโดยทั่วไปของบริษัท ได้ศึกษาพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2510 และกฎกระทรวงว่าด้วยการลงทุน (ฉบับที่ 6) ว่าได้มีการควบคุมดูแลและส่งเสริมการดำเนินงานของบริษัทประกันวินาศภัยในด้านใดบ้าง นอกจากนี้ได้ทำการวิเคราะห์และเปรียบเทียบลักษณะการลงทุน รายได้และอัตราผลตอบแทนระหว่างบริษัทประกันวินาศภัยที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง 10 บริษัท กับบริษัทประกันวินาศภัยทั้งหมดที่ประกอบกิจการอยู่ในประเทศไทย โดยอาศัยข้อมูลจากงบการเงินของบริษัทประกันวินาศภัยระหว่างปี พ.ศ. 2516 ถึง 2520

จากการศึกษาคุณค่าและวิเคราะห์พบว่า แหล่งที่มาของเงินทุนส่วนใหญ่จะไ้จากแหล่งระยะสั้น คือ ไ้จากเงินสำรองเพื่อการเลี้ยงชีพสำหรับวัยประกันที่ยังไม่ตกเป็นของบริษัทและเงินสำรองสำหรับค่าสินไหมทดแทน ส่วนแหล่งที่ไ้ไปของเงินทุนส่วนใหญ่จะนำไปลงทุนโดยการถือไ้เป็นเงินสดและเงินฝากธนาคาร การไ้ใหญ่มีประเภทต่าง ๆ และการลงทุนในหุ้นและหุ้นกู้ สำหรับรายไ้ของบริษัทนั้นส่วนใหญ่จะเป็นรายไ้จากการลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทต่าง ๆ โดยรายไ้หรือกำไรจากการรับประกันมีจำนวนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เมื่อเทียบกับรายไ้รวมของบริษัทและรายไ้จากการรับประกันจะมีลักษณะไม่แน่นอนมีความเสี่ยง ส่วนปัญหาการลงทุนนั้นจะเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับข้อจำกัดหรือความคล่องตัวของเงินทุนที่จะนำไปลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทต่าง ๆ ซึ่งควรจะได้มีการแก้ไขกฎกระทรวงว่าด้วยการลงทุน เพื่อให้บริษัทมีความคล่องตัวของเงินทุนที่จะนำไปลงทุนในหลักทรัพย์ที่ไ้ผลตอบแทนสูง โดยการแยกประเภทของเงินทุนที่จะนำไปลงทุนออกตามลักษณะการไ้มาของเงินทุน เช่น เงินทุนที่ไ้จากส่วนของผู้เจ้าของและเงินทุนที่ไ้จากการรับประกัน (เช่น เงินสำรองเพื่อการเลี้ยงชีพ) ซึ่งเงินทุนที่ไ้จากส่วนของผู้เจ้าของนี้บริษัทควรจะสมารถนำไปลงทุนในหลักทรัพย์ที่ไ้ผลตอบแทนสูงแต่มีความเสี่ยงมากกว่าการลงทุนของเงินทุนที่ไ้จากแหล่งอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดรายไ้จากการลงทุนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะ เป็นสิ่งสนับสนุนและส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของบริษัทประกันวินาศภัยในประเทศไทย

Thesis Title Financial Management of Non-Life Insurance
 Companies in Thailand
Name Mr. Jirapong Poolpipattanan
Thesis Advisors Mr. Suchai Jaovisidha and
 Assistant Professor Sumalee Chivamit
Department Banking and Finance
Academic Year 1978

ABSTRACT

The purpose of this thesis is to examine the characteristics, criteria and problems of financial management of non-life insurance companies in Thailand. It starts with studying the organizational structure and operation process of insurance firms, the problems in operation and their impact on the image of insurance industry. Then various aspects of investment, e.g. inflow and outflow of capital funds, cost of capital and rate of returns on investment, are discussed and analyzed. The thesis concludes the problems and obstacles of investment under the government regulation and then makes the proposal to solve the problems.

The sources of information referred in this thesis are primarily the insurance text books and journals. But the Casualty Insurance Code B.E. 2510 (1967) and Ministerial Regulation No. 6 (Investment Control) issued to attach the Code are also used to review how insurance companies are controlled and promoted by the law. Finally, financial statements of non-life insurance firms in

Thailand in the period of 1973-1977 are used to make the quantitative analysis of various points of investment management, as well as comparison between 10 selected companies and the industrial average.

The results of the study show that most of the sources of capital funds are short-term liabilities kept in the forms of unearned premium reserve and loss reserve while the invested assets are composed of cash, fixed deposit, loans, government securities, corporate bonds and debentures. They also show that underwriting profit is uncertain and does not have significant contribution to corporate profits. The large portion comes from investment. However, the investment funds are not efficiently utilized because of the constraints created by insurance law and investment regulation. The thesis suggests the government to revise the Ministerial Regulation No. 6 in order to stimulate the investment efficiency. Investment funds from the different sources may be treated differently, i.e., stockholders' equities may be used to invest in higher risk assets which offer higher rates of returns, while the investment of funds from reserves may need more security that lowers the returns. Without revision, there will be no trend to show that the investment of non-life insurance companies moves close to optimal point.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ก็ด้วยความร่วมมือและได้รับความอนุเคราะห์อย่างดีจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งใคร่ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์สังวร ปัญญาธิกุล หัวหน้าแผนกวิชาการธนาคารและการเงิน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้แนวความคิดในการก่อให้เกิดการศึกษาเรื่องนี้ และใคร่ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงในความกรุณาของคุณสุชาย เขาววิศิษฐ์ หัวหน้าฝ่ายวิชาการสำนักงานประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งได้สละเวลาอันมีค่ายิ่งในการรับเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมการศึกษา ให้คำแนะนำและจัดหาข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษาค้นคว้า และโดยเฉพาะอย่างยิ่งได้รับความกรุณาอย่างสูงจากคุณช่วยศาสตราจารย์ สุมาลี จิระมิตร คณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้กรุณาสละเวลาและให้ความช่วยเหลือด้านการตรวจสอบแก้ไขข้อผิดพลาดในการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ความดีและความสำเร็จทั้งหลายอันพึงจะได้รับจากวิทยานิพนธ์นี้ ขอมอบแด่ผู้ได้รับการกล่าวนามข้างตนและอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาทุกท่าน

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฉ
	
บทที่	
1 บทนำ	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
แนวเหตุผล ระเบียบที่สำคัญหรือสมมติฐาน	3
ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย	4
ความสำคัญหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	5
2 ความทั่วไปเกี่ยวกับการประกันภัย	6
ความหมายโดยทั่วไปเกี่ยวกับการประกันภัย	6
ประวัติความเจริญของการประกันวินาศภัย	10
ขอบเขตของการประกันวินาศภัย	11
หลักเกณฑ์การกำหนดอัตราเบี้ยประกันวินาศภัย	22
3 การดำเนินงานของบริษัทประกันวินาศภัยในประเทศไทย	28
สถาบันที่เกี่ยวข้องกับการประกันวินาศภัย	28
การดำเนินงานของบริษัทประกันวินาศภัยในประเทศไทย	39
การควบคุมการบริหารงานโดยรัฐ	44
ปัญหาในการบริหารงาน	46

บทที่	ญ หน้า
4 การจัดการทางการเงินของบริษัทประกันวินาศภัยในประเทศไทย	53
การจัดสรรเงินสำรอง	53
การประกันต่อ	75
5 การจัดการทางการเงิน (ต่อ)	89
การลงทุน	90
รายได้และอัตราผลตอบแทน	131
ปัญหาการลงทุนในหลักทรัพย์	143
6 สรุปและขอเสนอแนะ	148
บรรณานุกรม	166
ภาคผนวก	168
ประวัติ	185

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การเปรียบเทียบเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยตามวิธีการประมาณ กับวิธีเฉลี่ยรายเดือน.....	60
2	การเปรียบเทียบเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยโดยวิธีเฉลี่ยราย เดือนแยกตามปริมาณเบี้ยประกันรับสุทธิและช่วงระยะเวลาที่รับ เบี้ยประกัน.....	61
3	การจัดสรรเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยโดยวิธีเฉลี่ยรายเดือนของ บริษัทประกันวินาศภัย 10 บริษัท พ.ศ. 2520.....	64
4	การเปรียบเทียบเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัย พ.ศ. 2521-2523 คำนวณโดยวิธีเฉลี่ยรายเดือนและหลังจากหักค่าใช้จ่ายจ่ายลง หน้า.....	66
5	การเปรียบเทียบอัตราค่าสินไหมทดแทนกับเบี้ยประกันที่ถือเป็นรายได้	74
6	การเปรียบเทียบการจ่ายเบี้ยประกันต่อการรับค่าสินไหมทดแทน เนื่องจากการเอาประกันต่อ พ.ศ. 2514-2518.....	87
7-12	การเปรียบเทียบแหล่งที่มาและค่าใช้จ่ายของเงินทุน พ.ศ. 2519 และ 2520.....	92-97
13	งบแสดงแหล่งที่มาและค่าใช้จ่ายของเงินทุนของบริษัทประกันวินาศภัยใน ประเทศไทย พ.ศ. 2519 และ 2520.....	99
14	การเปรียบเทียบต้นทุนของเงินทุนที่ได้จากการรับประกันภัย ระหว่าง ปี พ.ศ. 2516 ถึง 2520.....	108
15	การเปรียบเทียบอัตราการเพิ่มขึ้นของเงินลงทุน กับอัตราการเพิ่มขึ้น ของสินทรัพย์รวม.....	118
16-20	การเปรียบเทียบอัตราส่วนการลงทุนของบริษัทประกันวินาศภัย ระหว่างปี พ.ศ. 2518 ถึง 2520.....	120-124

ตารางที่

๓

หน้า

21	การเปรียบเทียบอัตราส่วนระหว่างรายได้ประเภทต่าง ๆ กับราย ได้รวม พ.ศ. 2518 ถึง 2520	133
22	การเปรียบเทียบอัตราส่วนผลตอบแทนจากการรับประกัน จากการ ลงทุนและต่อส่วนของเจ้าของ	135
23	การเปรียบเทียบอัตราส่วนการลงทุนโดยเฉลี่ย (พ.ศ. 2518 ถึง 2520)	158
24	การเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนโดยเฉลี่ย (พ.ศ. 2518 ถึง 2520)	159